

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 12.08.2014 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

III.7044.54.2014.WK

**Pan
gen. brygadier Wiesław Leśniakiewicz
Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Podchorążych 38
00-463 WARSZAWA**

*Memorandum
Panie Generale*

W dniach 25-27 czerwca 2014 r. przeprowadzona została, przez przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich, kontrola stanu przestrzegania praw obywatelskich funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej w Komendzie Wojewódzkiej PSP w L

W trakcie jej wykonywania dokonano wizytacji także Komendy Miejskiej PSP w L oraz Komendy Powiatowej w K. Warunki socjalne w odwiedzanych jednostkach nie budziły zastrzeżeń. Natomiast przeprowadzone z funkcjonariuszami rozmowy wykazały następujące problemy:

1. Zgodnie z wytycznymi KG PSP wskaźnik zatrudnienia funkcjonariuszy powinien wynosić 1 strażak na 1 000 mieszkańców. Tymczasem średnia w województwie wynosi 0,727 funkcjonariusza. W ocenie rozmówców istnieje potrzeba przyjęcia do służby jeszcze około 300 funkcjonariuszy.
2. Efektem braku odpowiedniej ilości etatów jest naruszanie § 13 ust. 3 rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2005 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 266, poz. 2247 z późn. zm.), który zakazuje pełnienia dyżuru domowego więcej niż 4 razy w miesiącu, w tym 2 razy w sobotę, niedzielę lub święto. Czas trwania tych dyżurów

w miesiącu nie może przekroczyć łącznie 72 godzin. Rozmówcy twierdzili, iż są przypadki 5-krotnego pełnienia dyżuru w miesiącu.

3. Zwracali uwagę na niesprawiedliwą wysokość rekompensaty pieniężnej za czas normatywnie przepracowany. Przepis art. 97c ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn. – Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 z późn. zm.) przewiduje rekompensatę pieniężną za jedną godzinę służby w wys. 60% z 1/172 przeciętnego uposażenia, o którym mowa w art. 85 ust. 3, obowiązującego w okresie rozliczeniowym. Wysokość jej wynosi około 13 zł za godzinę służby. Zdaniem funkcjonariuszy niesprawiedliwy jest fakt, że wynosi ona jedynie tylko 60% przeciętnego uposażenia. Rozwiązanie takie nie bierze pod uwagę zróżnicowanego uposażenia funkcjonariuszy. Każdy, niezależnie od korpusu i pełnionej funkcji otrzymuje tę samą stawkę za ponadnormatywną godzinę. Rzecznik zdaje sobie sprawę, że w zakresie uzyskiwania wynagrodzenia za ponadnormatywny czas służby rozwiązanie to jest nowe i stanowi progres w porównaniu z innymi formacjami mundurowymi, które uzyskują jedynie czas wolny w zamian za przepracowany, jednakże trudno jest odmówić rozmówcom w tym zakresie słuszności, co do naruszenia zasady sprawiedliwości społecznej oraz odpowiedniego wynagrodzenia za wykonywaną służbę. Uprzejmie proszę o stanowisko Pana Generała co do możliwości zastosowania w tym przedmiocie innych rozwiązań.
4. Pieniądze na dodatki służbowe są dzielone w sposób nierównomierny na poszczególne komendy wojewódzkie PSP. Wysokość ich może sięgać do 50% uposażenia zasadniczego, tymczasem strażacy w systemie zmianowym posiadają je w wysokości około 18%. Zdaniem rozmówców, funkcjonariusze systemu ośmiogodzinnego otrzymują dodatki służbowe w większej wysokości procentowej i kwotowej. Ponadto są one nierównomiernie dzielone na poszczególne województwa - na zachodnie regiony kraju przyznawana jest większa pula niż na wschodnie. Brak jest także środków na dodatki motywacyjne.
5. Funkcjonariusze z systemu ośmiogodzinnego podnieśli zagadnienie dni wolnych od służby w zakresie świąt państwowych przypadających w dzień wolny. Uważają, że powinni mieć wolne jak pracownicy, których sytuację reguluje kodeks pracy. Domagają się oni stosowania względem funkcjonariuszy orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 października 2012 r. o sygn. akt K 27/11 w kwestii obniżenia wymiaru czasu pracy za każde święto przypadające w dniu innym niż niedziela.

6. Podczas jednej z akcji powodziowych, funkcjonariusze w niej uczestniczący otrzymywali jedzenie nieznanego pochodzenia, które było rozwożone samochodem prywatnym, niezgodnie z przepisami żywienia zbiorowego i systemu HACCP. Wystąpiły wówczas liczne zatrucia pokarmowe.
7. Przedstawiciele związków zawodowych krytykowali decyzję Komendanta Miejskiego PSP w L   zmniejszającą o 50% deputat czystościowy.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. – Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Generała o zlecenie zbadania przedstawionych zarzutów i poinformowanie Rzecznika o swoim stanowisku.

Z poważaniem

